

SJØ- MANNNS- LIV

1.styrmann Lars Erik Pettersen

Det har blitt skrevet mye om sjølivet i eldre tider,- om seilskutetida, om krigsseilas, men lite fra de senere årene. Dette til tross for at de omveltninger som har skjedd fra ca. 1980, nok har vært like dramatiske som overgangen fra seil til damp. For sjøfolkene har forandringen vært total.

Utflaggingen, og senere Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS), førte etter hvert til at de norske sjøfolkene forsvant fra det aller meste av utenriksfarten. Dette fikk omfattende følger. De norske miljøene som en tidligere møtte i svært mange havner, ble tynnet ut, for etter hvert å forsvinne. Institusjoner forsvant, eller måtte forandre seg, som for eksempel Velferds-tjenesten for Handelsflåten, Direktoratet for Sjømenn, Mønstringsvesenet og Sjømannskirken.

Skipsfartskrisen, som varte i mange år, og som var foranledningen til utflaggingen og NIS, førte også til at svært mange norske rederier forsvant. Dette var harde og vanskelige år for de fleste rederiene, men enda vanskeligere for sjøfolkene som måtte finne seg nytt å gjøre. Titusenvis måtte gå i land for godt, og det var bittert for mange.

I ettertid kan en nok si at hvis ikke NIS hadde kommet, hadde utenriksfarten kanskje forsvunnet helt. På den annen side kunne en nok ha tenkt seg noe bedre igjennom hvordan NIS skulle være.

Danskene med sitt Dansk Internasjonalt Skipsregister (DIS), organiserte seg mye klokere. Med det resultat at der er mange danske sjøfolk igjen i utenriksfarten. Dette nyter danske rederier godt av nå, da endelig gode tider er kommet for skipsfarten, og det er vanskelig å få tak i gode sjøfolk. Danskene vedtok nettolønn for sjøfolk, og gjorde dem derved konkurransedyktige. Det er forståelig at når en norsk matros koster like mye som 5 – 6 filippinere, og rederiene står fritt til å velge, da er løpet kjørt for de norske.

Med det lønns-, pris- og velferdsnivået som vi har fått i Norge, er det vel mulig at norsk ungdom ikke ville ha satsset på sjøen uansett. Sjøen er, og vil alltid være hardt arbeid, lange dager og netter, og lange fravær fra hjem og familie. Sjølivet som det var på 60 -70 -tallet er historie.

Fra boken "Sjømannsliv 1968 -2008, av tidl. kaptein Knut Moland